

Obsah

Předmluva	7
1. díl	22
1 Úvod	23
1.1 Historie dermatovenerologie	23
1.1.1 DERMATOVENEROLOGIE VE SVĚTĚ	23
1.1.2 DERMATOVENEROLOGIE NA PRAŽSKÝCH LÉKAŘSKÝCH FAKULTÁCH	42
1.1.3 ČESKÁ A SLOVENSKÁ DERMATOVENEROLOGIE	47
1.1.4 EPIDEMIOLOGIE A LEGISLATIVA	54
2 Vývoj, genetika, struktura a vyšetření kůže	57
2.1 Embryogeneze a vývojové anomálie	57
2.1.1 EMBRYOLOGIE KŮŽE	57
2.1.2 EMBRYOLOGIE KOŽNÍCH ADNEX	58
2.1.3 VÝVOJOVÉ ANOMÁLIE	60
2.2 Genetické aspekty kožních nemocí	62
2.3 Anatomie kůže	71
2.3.1 EPIDERMIS	72
2.3.2 DERMIS A HYPODERMIS	75
2.4 Vyšetřovací metody v dermatovenerologii	79
2.4.1 ANAMNÉZA	79
2.4.2 KLINICKÉ VYŠETŘENÍ A DERMATOLOGICKÁ TERMINOLOGIE	81
2.4.3 DERMATOSKOPICKÉ VYŠETŘENÍ	94
2.4.4 TRICHOSKOPICKÉ VYŠETŘENÍ	97
2.4.5 VYŠETŘENÍ V AMBULANCI NEBO U LŮŽKA	103
2.4.6 HISTOPATOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ	106
2.4.7 MOLEKULÁRNÍ DIAGNOSTIKA V DERMATOVENEROLOGII	111
2.4.8 KVALITA ŽIVOTA	117

3	Choroby kůže a sliznic	120
3.1	Záněty s účastí T-lymfocytů	120
3.1.1	VROZENÁ A ZÍSKANÁ IMUNITA KŮŽE	120
3.1.2	PŘENOS INFORMACÍ V IMUNITNÍM SYSTÉMU, MEMBRÁNOVÉ INTERAKCE, CYTOKINY	124
3.1.3	CHEMOKINY	128
3.1.4	DERMATITIS CONTACTA ALLERGICA	130
3.1.5	DERMATITIS ATOPICA	143
3.1.6	MIKROBIÁLNÍ EKZÉM A DERMATITIS NUMMULARIS	153
3.1.7	DERMATITIS PALMOPLANTARIS VESICULOSA	159
3.1.8	LICHEN SIMPLEX CHRONICUS, PRURIGO NODULARIS	162
3.1.9	PSORIASIS	166
3.1.10	PUSTULÓZNÍ ERUPCE DLANÍ A PLOSEK	180
3.1.11	DERMATITIS SEBORRHOICA	184
3.1.12	DERMATITIS EXFOLIATIVA (ERYTHRODERMIA)	187
3.1.13	PITYRIASIS RUBRA PILARIS	190
3.1.14	PARAPSORIASIS ET PITYRIASIS LICHENOIDES	193
3.1.15	LICHEN PLANUS	199
3.1.16	LICHEN NITIDUS	204
3.1.17	KOŽNÍ REAKCE ŠTĚPU PROTI HOSTITELI	206
3.1.18	DERMATÓZY U AKUTNÍ A CHRONICKÉ IMUNOSUPRESE	210
3.2	Záněty s účastí neutrofilů a eozinofilů	221
3.2.1	REGULACE PRODUKCE A AKTIVACE NEUTROFILNÍCH GRANULOCYTŮ	221
3.2.2	REGULACE PRODUKCE A AKTIVACE EOZINOFILŮ	224
3.2.3	DERMATOSIS FEBRILIS ACUTA (SWEETŮV SYNDROM)	226
3.2.4	PYODERMA GANGRAENOSUM	229
3.2.5	GRANULOMA FACIALE	233
3.2.6	EOZINOFILY U KOŽNÍCH CHOROB	239
3.3	Záněty s abnormální humorální reaktivitou a ostatní dermatitidy	245
3.3.1	HUMORÁLNÍ OBRANNÉ SLOŽKY, KOMPLEMENTOVÝ SYSTÉM A SPECIFICKÁ PROTILÁTKOVÁ ODPOVĚĎ	245
3.3.2	URTICARIA ET ANGIOEDEMA	254
3.3.3	ERYTHEMA MULTIFORME	265
3.3.4	EPIDERMOLYSIS NECROTISANS	268
3.3.5	EXANTHEMA MEDICAMENTOSUM	274
3.3.6	PITYRIASIS ROSEA	294
3.3.7	ERYTHEMA ANULARE CENTRIFUGUM ET ERYTHEMA FIGURATUM	296
3.3.8	GRANULOMA ANULARE	302
3.4	Poruchy epidermální diferenciacce a keratinizace	306
3.4.1	EPIDERMÁLNÍ KMENOVÉ BUŇKY	306
3.4.2	EPIDERMÁLNÍ RŮST A DIFERENCIACE	310
3.4.3	KŮŽE JAKO ORGÁN OCHRANY	312
3.4.4	DERMATITIS CONTACTA IRRITATIVA	314

3.4.5 ICHTHYOSIS	318
3.4.6 KERATODERMA PALMARIS ET PLANTARIS CONGENITA	325
3.4.7 AKANTOLYTICKÉ DERMATÓZY	330
3.4.8 POROKERATOSIS	337

3.5 Vezikulobulózní nemoci **341**

3.5.1 EPIDERMÁLNÍ A DERMOEPIDERMÁLNÍ ADHEZE	341
3.5.2 PEMPHIGUS	350
3.5.3 PEMPHIGUS PARANEOPLASTICUS	358
3.5.4 PEMPHIGOID BULLOSUS	362
3.5.5 PEMPHIGOID CICATRISANS	369
3.5.6 DERMATOSIS BULLOSA LINEARIS IgA	373
3.5.7 PEMPHIGOID GESTATIONIS	378
3.5.8 EPIDERMOLYSIS BULLOSA AQUISITA	381
3.5.9 DERMATITIS HERPETIFORMIS	385
3.5.10 EPIDERMOLYSIS BULLOSA CONGENITA	392

3.6 Dermatózy dermální pojivové tkáně **401**

3.6.1 MORPHAEA	401
3.6.2 LICHEN SCLEROSUS	409
3.6.3 ANETODERMIA A ĎALŠIE ATROFICKÉ OCHORENIA KOŽE	412
3.6.4 AINHUM ET PSEUDOAINHUM	419
3.6.5 ZÍSKANÉ PERFORUJÍCÍ DERMATÓZY	420

3.7 Nemoci podkožní tukové tkáně **423**

3.7.1 PANIKULITIDY	423
3.7.2 LIPODYSTROFIE	430

3.8 Poruchy melanocytů **434**

3.8.1 BIOLOGIE MELANOCYTŮ	434
3.8.2 ALBINISMUS A DALŠÍ GENETICKY PODMÍNĚNÉ PORUCHY PIGMENTACE	436
3.8.3 VITILIGO	442
3.8.4 ZÍSKANÉ HYPOMELANÓZY A HYPERMELANÓZY	450

4 Nemoci přechodových sliznic **456**

4.1 Dutina ústní **456**

4.1.1 NEMOCI SLIZNICE DUTINY ÚSTNÍ	456
------------------------------------	-----

4.2 Anogenitální oblast **465**

4.2.1 NEMOCI SLIZNICE GENITÁLU	465
4.2.2 PROKTITIDY	490
4.2.3 URETRITIDY	494

4.3 Oční změny u dermatovenerologických chorob 499

4.3.1 ZÍSKANÉ DERMATÓZY S OČNÍMI PŘÍZNAKY	499
---	-----

5 Nemoci kožních adnex 501**5.1 Nemoci mazových žláz 501**

5.1.1 BIOLOGIE MAZOVÝCH ŽLÁZ	501
5.1.2 ACNE VULGARIS A AKNEIFORMNÍ ERUPCE	504
5.1.3 ROSACEA	522
5.1.4 DERMATITIS PERIORALIS	530

5.2 Folikulitidy 534

5.2.1 POVRCHOVÉ FOLIKULITIDY	534
5.2.2 HLUBOKÉ FOLIKULITIDY A FOLIKULÁRNÍ OKLUZNÍ TETRÁDA	536

5.3 Nemoci ekrinních a apokrinních žláz 543

5.3.1 BIOLOGIE EKRINNÍCH A APOKRINNÍCH ŽLÁZ	543
5.3.2 NEMOCI EKRINNÍCH POTNÍCH ŽLÁZ A POCENÍ	545
5.3.3 NEMOCI APOKRINNÍCH POTNÍCH ŽLÁZ	549

5.4 Nemoci vlasů/chlupů a nehtů 552

5.4.1 BIOLÓGIA VLASOVÉHO/CHLPOVÉHO FOLIKULU	552
5.4.2 KERATOSIS PILARIS A DALŠÍ ZÁNĚTLIVÉ FOLIKULÁRNÍ KERATOTICKÉ SYNDROMY	555
5.4.3 NEMOCI RŮSTU VLASŮ	557
5.4.4 BIOLÓGIA NECHTU A CHOROBY NECHTOV	579

6 Dermatózy ze zevního prostředí 588**6.1 Dermatózy ze zevního prostředí působené ultrafialovým zářením 588**

6.1.1 ZÁKLADY KOŽNÍ FOTOBIOLÓGIE A FOTOIMUNOLOGIE	588
6.1.2 ABNORMÁLNÍ REAKCE NA ULTRAFIALOVÉ ZÁŘENÍ	593
6.1.3 FOTOLEZIVNÍ DERMATÓZY PŮSOBENÉ EXOGENNÍMI CHEMICKÝMI LÁTKAMI A LÉKY	603

6.2 Dermatózy působené dalšími fyzikálními a chemickými faktory 609

6.2.1 TERMOREGULACE	609
6.2.2 POŠKOZENÍ KŮŽE CHLADEM	610
6.2.3 POŠKOZENÍ KŮŽE VYSOKOU TEPLOTOU	615
6.2.4 DERMATÓZY U AMPUTOVANÝCH	618
6.2.5 DERMATÓZY U PACIENTŮ SE STOMIEMI	619
6.2.6 CALLUS ET CLAVUS	620
6.2.7 DECUBITUS	622
6.2.8 BODY ART - TETOVÁNÍ, PIERCING	625

6.3 Profesionální dermatózy	627
6.3.1 PROFESIONÁLNÍ KOŽNÍ NEMOCI PŮSOBENÉ IRITANCII A ALERGENY	627
6.3.2 PROFESIONÁLNÍ KOŽNÍ NEMOCI PŮSOBENÉ FYZIKÁLNÍMI A BIOLOGICKÝMI FAKTORY	631
6.3.3 DIAGNOSTIKA A LEGISLATIVA PROFESIONÁLNÍCH KOŽNÍCH NEMOCÍ	635
6.4 Další dermatózy ze zevních příčin	638
6.4.1 DERMATÓZY SPORTOVců	638
6.4.2 KŮŽE A TERORISMUS - RADIAČNÍ, CHEMICKÉ A BIOLOGICKÉ NOXY	639
7 Pruritus a psychodermatózy	644
7.1 Neurokutánní a psychokutánní dermatózy	644
7.1.1 NEUROFYZIOLOGIE KŮŽE	644
7.1.2 PRURITUS ET DYSÆSTHESIA	645
7.1.3 PSYCHOKUTÁNNÍ NEMOCI	648
7.2 Kožní projevy psychopatologických jevů	651
7.2.1 KOŽNÍ PROJEVY DROGOVÉ ZÁVISLOSTI	651
7.2.2 KOŽNÍ PROJEVY FYZICKÉHO ZNEUŽÍVÁNÍ	653
8 Chronologické kožní změny	655
8.1 Dermatózy u novorozenců, kojenců a těhotných	655
8.1.1 DERMATÓZY U NOVOROZENCŮ A KOJENCŮ	655
8.1.2 DERMATÓZY V TĚHOTENSTVÍ	660
8.2 Stárnutí kůže	667
8.2.1 PATOFYZIOLOGIE STÁRNUTÍ KŮŽE	667
8.2.2 GERIATRICKÁ DERMATOLOGIE	670
8.2.3 GENETICKY PODMÍNĚNÉ STÁRNUTÍ KŮŽE	677
9 Nádory	683
9.1 Kancerogeneze	683
9.1.1 KANCEROGENEZE A GENOVÉ MUTACE	683
9.1.2 KANCEROGENEZE PŮSOBENÁ CHEMIKÁLIEMI	685
9.1.3 KANCEROGENEZE PŮSOBENÁ ULTRAFIALOVÝM ZÁŘENÍM	686
9.2 Nádory epidermální a adnexální	688
9.2.1 EPITELIÁLNÍ PREKANCERÓZY	688
9.2.2 CARCINOMA SPINOCELLULARE	695
9.2.3 CARCINOMA BASOCELLULARE	703
9.2.4 SYNDROM BAZOCELLULÁRNÍCH NĚVŮ	711

Klinická dermatovenerologie

9.2.5 KERATOACANTHOMA	713
9.2.6 BENIGNÍ EPITELIÁLNÍ TUMORY, HAMARTOMY, HYPERPLAZIE	715
9.2.7 CYSTY	729
9.2.8 TUMORY A HAMARTOMY ADNEX	733
9.2.9 KARCINOM Z MERKELOVÝCH BUNĚK	757
9.2.10 MAMÁRNÍ A EXTRAMAMÁRNÍ PAGETOVA NEMOC	760

9.3 Melanocytární nádory **767**

9.3.1 BENIGNÍ HYPERPLAZIE A NÁDORY MELANOCYTŮ	768
9.3.2 DYSPLASTICKÉ MELANOCYTÁRNÍ NÉVY	784
9.3.3 MELANOMA MALIGNUM	786

9.4 Nádory a hyperplazie dermis a hypodermis **803**

9.4.1 DERMÁLNE HYPERTROFIE A BENÍGNE FIBROBLASTICKÉ A MYOBLASTICKÉ NÁDORY	803
9.4.2 MALIGNÉ FIBRÓZNE, FIBROHISTIOCYTÁRNE A HISTIOCYTÁRNE NÁDORY	809
9.4.3 BENIGNÍ CÉVNÍ NÁDORY	814
9.4.4 KAPOSIHO SARKOM A ANGIOSARKOM	823
9.4.5 NÁDORY A HYPERPLAZIE SVALŮ	829
9.4.6 NÁDORY A HYPERPLAZIE NERVŮ	836
9.4.7 NÁDORY PODKOŽNÉHO TUKU	842

9.5 Metastázy do kůže **846**

Seznam zkratk **849**

Rejstřík (1. dílu) **856**

2. díl

10 Kůže a systémové nemoci

11 Infekční nemoci

12 Terapie